

Recordell, recordellar, recordera, recordí, recordina, recordinar, V. record i *Recordiment*, bàrbara confusió individual de *remordiment*, imbecilment recollida per Griera *Recorquillar, V. recoquillat Recorregut, recorrent, recórrer, recors, V. recurs i córrer Recós, V. recar* *Recosbecos (-mecos)*, estrafer del cast. *recovecos* (CUEVA, DCEC/DECH) *Recossia, recossiar, recossirar, V. consirar (SIDERAL)* *Recost, V. escondir i costa*, d'on també *recosta, recostar, recoster* *Recotjar*, var. fon ross. de *recolzar*, també *recotzar* i *recotze* i *recoudar* + *Recotxa, V. rec* *Recoure, V. coure* *Recova*, cova, invenció d'un bastaix de Salvat; altrament *V. rècua*, i allí també *recover(o)* *Recranques* 'de males recranques' (també *reclanques*) 'amb mals humors', alteració de *retranques* (en el sentit d'objecte tronat, sense valor', *AlcM*, § 6) *Recreació, -eador, recreament, recrear, recreatiu, V. criar* *Rec-rec, V. rac* *Recregut, V. creure* *Recreixement, creixer, V. créixer* *Recremal, recremar, creureit, V. cremar* *Recrement, crementit, V. excrement (CRÉIXER)* *Recremitud, V. cremar* *Recreo, V. criar* *Recrescència, V. créixer* *Recrestates, V. regastunyós* «*Recreu, a creu i a ~*», locució emfàtica (deriv de *creu*) que usa Verdager en un sentit com 'a dojo' o 'de per totes bandes'. «entremig de les cent y una enhorabones que, a creu y a recreu dehuen arribar a casa seva aqueixos dies ---» carta a Mrn Aguiló, en ser fet Mestre en Gai Saber a 1866 (*Epist Casac* 1, 37) *Recria, recriar, V. criar* *Recriminació, -minador, recriminar, recriminatori, V. crim* *Recrut, V. cridar* *Recruada, recrutament, recruar, recrudescència, recrudescent, recrudiment, recrur, V. cru* *Recruta(r), V. recluta (CRÉIXER)* *Rectal, recrement, rectangle, recte* (cf. *repte, RAVE*), *rectificar, rectilini, rectitud, recto(-), rector, rectoral, rectoria, rectorologi, recriu, V. regir (REI)* *Recuir, V. recollir (COLLIR)*

RÈCUA, amb variant moderna **RÈCULA**, mot comú amb el cast i port. *rècua*, d'origen àrab: probablement àr. *rakba* 'cavalcada', 'comitiva, sèquit', 'caravana', de l'arrel *rākab* 'muntar (a cavall etc)'. □ 1ª doc : fi S. XIII

Es posen a l'aguait els bloquejadors nostres dels invasors franco-vaticans: «prés del camí hon se pensava que aquella *rècua* dels francesos devia venir», Desclot (§ 143, *NCL* IV, 155 4, i crec que ja en un altre passatge) «Pregam --- que ns prestàs pa per aquestes 2000 azembles a carregar; e dix --- que aduxessen lo pa a Sarrió, e que en la carrera nos trobaríem ---; e mogueu Nós ab nostra *rècua* [*requa* en l'ed de Val], e ab bé cent hòmens a caval que y havíem, e --- anam albergar a les Alcubles, e --- Çahén, rey de Val, era en Líria ab tot son poder, e que s combatria ab Nós ---. —Vinga --- que Nós là entrarem --- e ab nostres azembles carregades, e ab nostres cavals armats, e ab nostra senyera desplegada, entram-nos al Puçg», Jaume I (Ag, 262 13); «800 jenetes, ab 2 milia azembles carregades --- metien conduyt en Múrcia, e --- si Nós xiém que poríem haver tota la *rècua* ---» (id, 431 4f). «La

setena cosa per a la batalla són *reques* o adzembles que porten armadures e vitualla», StVicentF (*Quar.*, 134. 180).

Avui és encara la forma més estesa, des de Tortosa cap al Sud almenys; usada també per alguns escr. del Nord, com Pons i Mass (cita de *L'Auca de la Pepa* en *AlcM*), que en el seu llibre de l'Alta Segarra (ús propi d'allà?) l'usa parlant d'una cavalcada o comitiva parencera, i no de tragí «A cada revolt, a cada giragonça de camí, des de l'arribada de la *rècua* a terme, algunes moces, apostant-se amatentment oferien un got d'aygua a la núvia» (*Trascant p l S*, 54: costum tradicional, folklòric?)

La forma alterada *rècula* és, però, més comuna entre els escr. del Princ.: cites d'EmVilanova en *DAG*; d'ell i Verdager i R. Caselles en *AlcM*; comentant una carta tímida de la seva promesa: «--- les teves germanes --- aquí venian una *rècula* de devers fraternals, un dir-me que sense elles no podria viure, que ---», Coromines, agost de 1901 (recordo alguna frase semblant amb *rēkulā* oida a l'un o a l'altre); «i els noms dels masos? —Li'n diré una *rēkulā*, de masies» Ripollès (St Bernabé de Tenes, 1953)¹ Menorca *règola (AlcM)*.

El cast *recua* és un mot frequent des de textos de mj. S. XIII (*DCEC/DECH* IV, 827a45-828b58) El port *rècua*, ja apareix en forals de 1209 i un altre d'anterior a 1230, amb aquesta variant a les *Cantigas* d'Alfons X: «enviò-o na *requa* a Aljazira», i també «hüa *recova* mui grande de mouros», que Mettmann (p. 261) defineix «caravana, grupo, bando»: no sabem del cert on s'accentuava aquesta per més que en Simão Machado (a 1601) li posin accent a la *é*, i hi ha una altra forma *arracova* en el cèlebre *cronista* Fernão Lopes, del segle xv

Alguns arabistes —Engelmann, Eguílaz, Steiger— cregueren que *rècua* provenia de l'àr. *rakūba* 'cavalcadura', però s'hi oposa l'accentuació, i tampoc no hi van gaire d'acord el significat, ni la popularitat més escassa d'aquest mot àrab. Però Dozy (*Gloss*, 329) ja advertí que s'ha de partir de *rakb* 'caravana', 'comitiva', mot molt conegut en autors àrabs medievals, com l'espanyol Ibn-al-Khatib; més exactament es tractaria del femení corresponent *rakba*, que pot funcionar com a «nom d'unitat» de l'anterior, i que també es documenta en els hispànics Ibn-Haïan i Ibn-Bassam, amb el sentit de 'passejada a cavall, cavalcada'; en el vulgar d'Algèria *rakb* «cavalcade de gens allant visiter un marabout», «caravane de pèlerins», *rākba* «équitation; manière de monter à cheval».

Tot i que per casualitat no consta el mot en els diccs hispano àrabs (*PAlc*, *RMA*), ni ens consta del tot la vocalització a Algèria, cal suposar que vulgarment s'hi pronunciava amb *é*, i pogué haver-hi una variant vulgar *rékuba amb vocal d'anaptixi, com n'observem sovint; també, però, fóra lícit suposar que en la rara combinació *rēkba*, rara i de mal pronunciar per gent romànica, es vagi canviat la *b* en el fonema anàleg *ʒ*

Crec segur que existí aquesta pronúncia en hispa-